

Ohjeita kotieläinten luetteloinnin suorittajille.

Kotieläinten luetteloinnista 28 päivänä tammikuuta 1943 annetun valtioneuvoston päätöksen nojalla suoritetaan koko maassa ensi maaliskuun aikana yleinen kotieläinten luettelointi. Sen tarkoituksena on selvittää kotieläinten lukumäärä 1 päivänä maaliskuuta 1943. Tarkastus toimeenpannaan jokaisella viljelmällä ja kaikissa talouksissa, joissa tiedetään olevan kotieläimiä, ja siitäkin huolimatta vaikka karjan omistajalla tai haltijalla ei olisi maata. Täten on tarkoitus saada maamme kotieläimistä mahdollisimman yksityiskohtainen ja luotettava tilasto. Viime vuoden maaliskuussa tosin suoritettiin valtakunnassa yleinen kotieläinten laskenta, mutta sen antamat tulokset eivät ole karjoissa tapahtuneitten muutosten takia enää tosioloja vastaavia.

Kansanhuollonjohtaja tai häntä vastaava kansanhuoltoviranomainen opastaa kunnassaan kotieläinten luettelointia suorittamaan valittuja henkilöitä ja valvoo heidän työtänsä. Valtioneuvoston päätöksen mukaan on luetteloinnin suorittajalla oikeus tarkastaa karja- ja muita suojia sekä tarkastuskirjoja ja muita karjasta ehkä pidettyjä muistiinpanoja lomakkeeseen merkittävien tietojen saamiseksi tai annettujen tietojen paikkansa pitävyyden toteamiseksi. Hänen on vaadittaessa esitettävä kansanhuoltolautakunnan antama määräys (KH-lomake E 159). Luettelointi on suoritettava maaliskuun 1 ja 10 päivien välisenä aikana. Luetteloinnin suorittajien tulee viipymättä luovuttaa täytetyt lomakkeet kansanhuoltolautakunnalle. Viivyttelyä havaitaessa on asianomaista tästä syytä huomauttaa. Luettelointi suoritetaan *kaikkien* karjan omistajien tai haltijoiden luona. Se kohdistetaan siis myös sellaisiin karjan omistajiin tai haltijoihin, joilla on esimerkiksi vain yksi sika tai lammas tai joitakin kanoja. Niinpä muonamies tai muu häneen verrattava, joka 1 päivänä maaliskuuta, vaikkapa vain tilapäisesti on omistanut taloussian,

on merkittävä karjan omistajaksi ja lomake on hänenkin osaltaan asianmukaisesti täytettävä. Sonni- ja karjuosuuskuntien ja -yhdistysten omistamia siitoseläimiä ei lasketa karjanhaltijan hallinnassa oleviin kotieläimiin kuuluviksi, vaan niistä täytetään oma lomake, jolloin osuuskunta tai yhdistys merkitään omistajaksi.

Luetteloinnin suorittajien on itse käytävä karjasuojissa toteamassa kotieläimet.

KH-lomake E 156 kirjoitetaan kahtena kappaleena, jotka molemmat jätetään kansanhuoltolautakunnalle. Kukin kotieläinlaji merkitään sille varattuun sarakkeeseen. Hevosista otetaan huomioon tilan koko hevosmäärä, vaikka osa niistä olisikin puolustuslaitoksen käytössä. Viimeksi mainituista hevosista tehdään lomakkeelle erikoismerkintä. Jos tilalla on siirtokarjaa tai ruokolla olevia tahi muita tilan hallinnassa olevia eläimiä, merkitään nekin kotieläinten lukumäärää osoittavaan sarakkeeseen. Siirtokarjasta tehdään lisäksi merkintä huomautuksia-sarakkeeseen, jolloin kunkin kotieläinlajin lukumäärä on erikseen mainittava.

Jos siirtokarja on siirtoväkeen kuuluvan omassa hoidossa ja ruokinnassa, on tällaisesta karjasta täytettävä oma lomake. Kunnan, kylän ja viljelmän kohdalle on tehtävä sitä kuntaa, kylää ja taloa tarkoittavat merkinnät, johon siirtokarja maaliskuun 1 päivänä on ollut sijoitettuna. Jos samassa navetassa on myös tilan työväen omistamia eläimiä, ei niitä merkitä samaan viljelmän karjasta täytettävään lomakkeeseen, vaan niistä kirjoitetaan eri lomakkeet. Samoin on laita, jos yhteisessä karjasuojassa on kahden tai useamman omistajan omassa ruokinnassa ja hoidossa olevia kotieläimiä. Lomakkeita tulee tässä tapauksessa täyttää yhtä monta kuin on karjan omistajia. Kaikki lomakkeeseen merkittävät tiedot kirjoitetaan selvästi ja täsmällisesti. Erikoisesti numeroiden tulee olla helposti luettavia. *Kotieläinten lukumäärää osoittavaan sarakkeeseen on merkittävä kotieläinten todellinen lukumäärä 1 päivänä maaliskuuta 1943.* Niiden eläinten kohdalle, joita ei karjan omistajalla tai haltijalla ole, merkitään sarakkeeseen lyhyt vaakasuora viiva.

Lomakkeen allekirjoittaa karjan omistaja tai haltija tai hänen poissaollessaan muu luettelomistilaisuudessa läsnä ollut henkilö. Karjan omistajan poissaolo ei saa viivyttää luettelomista, vaan on se suoritettava, kunhan vain jokukin tilaan tai sen työväkeen kuuluva henkilö on saapuvilla. Tietojen kerääjä varmentaa lomakkeet allekirjoituksellaan.

Kun luettelointi on toimitettu piiriin jokaisessa karjassa, laskee luetteloinnin suorittaja kotieläinten lukumäärät yhteen ja mer-

kitsee yhteissummat yhteenvetolomakkeeseen E 157. Yhteenlaskuvirheitä on erikoisesti pyrittävä välttämään. Lisäksi merkitsee luetteloinnin suorittaja E 157 lomakkeeseen, montako piirissä olevista karjan omistajista omistaa 1, 2, 3, 4, 5, 6—10 ja yli 10 lehmää, sekä paljonko näiden karjanomistajien ruokinnassa on yhteensä lehmiä. Lomakkeessa E 157 tehdään huomautuksia sarakkeeseen merkintä myös siirtokarjan yhteimääristä kunkin eläinlajin kohdalla erikseen. Luetteloinnin suorittaja varustaa E 157 lomakkeen omalla nimikirjoituksellaan ja luovuttaa tämän sekä kaikki täyttämänsä E 156 lomakkeet kansanhuoltolautakunnalle.

Kansanhuoltolautakunnassa tarkastetaan, että lomakkeen E 156 kaksoiskappaleet ovat yhtäpitävästi kirjoitetut, tarkistetaan jokaisen luetteloinnin suorittajan E 157 lomake ja lasketaan lopuksi yhteen koko kunnan kotieläinten lukumäärät luetteloinnin suorittajien piiristään täyttämistä E 157 lomakkeista ja kirjoitetaan kunnan kaikkien kotieläinten yhteissummat uudelle E 157 lomakkeelle kolmena samanlaisena kappaleena. Näistä jää yksi kappale kansanhuoltolautakunnalle ja kaksi lähetetään kansanhuoltopiirille. Lomakkeista E 156 jää toinen kappale kansanhuoltolautakunnalle pysyvästi säilytettäväksi. Toinen kappale lähetetään kansanhuoltopiirille.

Paitsi edellämainittuja lomakkeita E 156 ja 157 jaetaan jokaiselle luetteloinnin suorittajalle määräys (KH-lomake E 159), joka oikeuttaa hänet suorittamaan p. o. tarkastuksia sekä lisäksi laskulomakkeita E 158. Laskulomakkeen täyttää luetteloinnin suorittaja kahtena kappaleena. Jokaisesta karjan haltijan luona tehdystä tarkastuksesta, josta on täytetty lomake E 156 kahtena kappaleena, suoritetaan kunnan varoista 5 markkaa sen jälkeen, kun lomakkeet E 156 ja 157 ovat asianmukaisesti täytettyinä jätetyt kansanhuoltolautakuntaan. Matkakorvausta suoritetaan vain sellaista vähintään 5 kilometrin matkoista, jotka on tehty yhtäjaksoisesti välillä toimituspaikkoihin poikkeamatta ja on tämä korvaus linja-autoa tai rautatietä käytettäessä todelliset kulut, hevosella kuljettaessa 2 markkaa sekä muulla tavoin kuljettaessa 1 markka kilometriltä.

Laskulomakkeesta tulee ilmetä, monenko karjan haltijan luona luettelointi on suoritettu. Näiden tarkastuksien mukaan laskettu yhteissumma merkitään Yhteensä-sarakkeeseen. Matkakorvauksia laskutettaessa tulee lomakkeeseen merkitä niiden toimituspaikkojen nimet, joiden välisistä matkoista on oikeus laskuttaa matkakorvausta. Lisäksi tulee laskusta ilmetä, millä tavoin matka on

suoritettu. Matkakoryauksen määrä tulee näin ollen merkityksi kahteen sarakkeeseen nimittäin johonkin niistä, joiden otsakkeena on „Korvaus yhtäjaksoisista vähintään 5 kilometrin pituisista matkoista” Linja-autolla tai rautateitse, Hevosella, Muulla tavoin kuljettaessa, sekä lisäksi Yhteensä-sarakkeeseen. Kun kansanhuollonjohtaja tai muu kansanhuoltoviranomainen on laskun tarkastanut ja nimikirjoituksellaan varmentanut sen vahvistanut, voi luetteloinnin suorittaja esittää laskun maksettavaksi.

Eläintautien varalta tulee luetteloinnin suorittajien noudattaa mahdollisimman suurta varovaisuutta. Heidän on syytä pitää jalassaan kumisaappaita tai kalosseja, jotka talosta toiseen siirryttäessä on huolellisesti puhdistettava ja desinfioitava. Luetteloinnin suorittajilla tulee olla mukanaan jotakin desinfioimisainetta. Ellei muuta olisi saatavissa, on tähän tarkoitukseen käytettävä kalkkia. Karjasuojissa ei ole syytä kulkea muualla kuin käytävillä. Erikoisen varovaisia on oltava, jos tiedetään paikkakunnalla tai jossakin karjassa olevan eläintautia. On muistettava, ettei tauteihin nähden koskaan olla riittävän varovaisia.

Helsingissä, kansanhuoltoministeriössä, 30 päivänä tammi-kuuta 1943.

Toimistopäällikkö *Einari Karvetti.*

Osastosihteeri Risto Vasara.